

St. meld. nr. 13. (1939)

Beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet 17 mars 1939, godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.

(Foredratt av statsråd K. Bergsvik.)

Styret for Garantikassen for Sparebanker har under 4 mars 1939 avgitt følgende konfidensielle beretning med bilag om Garantikassens virksomhet i 1938:

I. Garantikassens styre og styremøter m. v.

Ved kgl. resolusjon av 10 desember 1937 er følgende personer inntil videre beskikket som medlemmer av styret for Garantikassen for Sparebanker, dog ikke utover 31 desember 1940: Bankdirektør P. Ødegaard, formann, direktør B. Haugaard, nestformann, bankdirektør S. Thorkildsen, stortingsmann G. Moseid og stortingsmann O. Oksvik. Som personlige varamenn for samme tidsrum blev opnevnt henholdsvis: Bankdirektør N. Løkke, chefsekretær A. Isaksen, kontorchef V. Tschudi, gårdbruker M. Lodgaard og stortingsmann T. Håvardstad.

Styret har i 1938 holdt 24 styremøter og behandlet 178 protokollerte saker.

II. Almindelige bemerkninger.

a) I forrige års beretning blev det nevnt at de midlertidige garantifond ved utgangen av 1937 blev forrentet i 12 sparebanker, mens de øvrige sparebanker med midlertidig garantifond ikke forrentet disse. Fra utgangen av 1938 er også Brønnø Sparebank gitt tillatelse til å undlate forrentning av garantifondet, slik at det pr. 1 januar 1939 bare er følgende 11 sparebanker som forrenter disse fond: Bjugn Sparebank, Borge Sparebank (Østfold), Eidanger Sparebank, Eker Sparebank, Flesberg Sparebank, Gisund Sparebank, Malangen Sparebank, Sigdal Sparebank, Uvdal Sparebank, Vaaler Sparebank (Østfold), Østre Slidre Sparebank.

b) I 1938 har Eidanger Sparebank og Hemsedal Sparebank søkt om delvis frigivelse av de midlertidige garantifond. Garantikassens styre har imidlertid ikke funnet at tiden er inne til et slikt skritt for disse sparebankers vedkommende og har derfor ikke fremmet søknadene.

For Tinn Sparebanks vedkommende er 1/5 av det midlertidige garantifond blitt stillet til rådighet for innskyterne pr. 1 oktober 1938, idet Garantikassens styre, Norges Bank og Bank- og Sparebankinspeksjonen fant å kunne anbefale sparebankens søknad om at det midlertidige garantifond blev satt ned fra 25 pct. til 20 pct.

I forbindelse med denne delvise frigivelse av garantifondet i Tinn Sparebank foreslo Norges Bank at det burde skje en tilsvarende reduksjon i lånebevilgningen til sparebanken. Garantikassens styre uttalte sig mot dette for Tinn Sparebanks vedkommende, men vil etter hvert i sin tid ta op spørsmålet om en nedsettelse av lånebevilgningene (garantibeløpene).

c) Den 30 juni 1938 avsa Høiesterett dom i saken mellem Gjerpens Sparebank og Skien Kommune om beskatning av garantifondet (jfr. forrige års beretning). Kommunen fikk medhold, således at garantifondene i de av Garantikassen støttede sparebanker blir å beskatte på bankenes hånd.

Da dette efter Garantikassens mening i høi grad vil sinke de støttede sparebanker i deres arbeide for å komme over i fri virksomhet, har Garantikassen i skrivelse av 29 november 1938 til Finansdepartementet foreslått at skattelovene blir endret derhen at de støttede sparebanker blir fritatt for beskatning av garantifondene.

Beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938.

d) For å kunne følge utviklingen i de støttede sparebanker har Garantikassens styre funnet jevnlig å burde konferere med representanter for disse sparebanker. I 1938 har styret således hatt konferanser med representanter for 27 sparebanker. Dertil følger styret utviklingen gjennom Bank- og Spare-

bankinspeksjonens beretninger. I 1938 er det fremlagt 46 slike beretninger for Garantikassens styre.

III. Støtteaksjoner.

I 1938 er det stillet følgende garantier:

Sparebank	Garanti- beløp	Ikke rentebærende midl. garantifond		Garantikassens garanti- erklæring datert
		0/0	Avsatt	
	Kr.			
Åsskard	50 000	30 0/0	18/1 38	15/1 38
Åseral	50 000	Forhøielse av tid- ligere garanti.		14/5 38
Andenes	100 000	15 0/0*)	30/4 38	30/3 38
Foldal	150 000	30 0/0	29/10 38	1/11 38
Hole	600 000	20 0/0	10/6 38	13/6 38
Levanger og Skogn	800 000	30 0/0	19/2 38	1/3 38
Namsos	800 000	20 0/0	28/5 38	31/5 38
Orkedal	1 000 000	20 0/0	1/2 38	4/2 38
Sparbu Arbeidsparebank	100 000	30 0/0	25/2 38	1/3 38
Sønedeled	250 000	25 0/0	13/5 38	31/5 38
10 sparebanker (hvorav 1 tidligere støttet)	3 900 000			

*) 15 0/0 av sparebankens akkordforpliktelser blev tilbakeholdt som ikke rentebærende garantifond, mens resten av akkordterminene (20 0/0) blev stillet til rådighet.

Som det vil sees av følgende tabell har Garantikassen pr. 31 desember 1938 løpende garantier for tilsammen kr. 32 035 000 fordelt på 57 sparebanker med en samlet for-

valtningskapital på 130,2 mill. kroner. De støttede sparebanker hadde ved årets utgang hevet 6,88 mill. kroner som svarer til 21,5 pct. av de bevilgede garanti(støtte)-beløp.

Pr. 31 desember	Antall støttede sparebanker	Forvalt- nings- kapital	Garanti- beløp	Benyttet av bevilget lånebeløp	
				Beløp	Pct.
		mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.	
1933	29	76,8	16,99	4,56	26,8
1934	35	87,3	22,99	8,92	38,8
1935	39	90,8	24,64	8,96	36,4
1936	48	111,98	28,085	10,56	37,6
1937	48	109,2	28,135	9,20	32,7
1938	57	130,2	32,035	6,88	21,5

Bilag 1 gir en samlet oversikt over de støttede sparebanker gruppert fylkesvis.

IV. Utviklingen i de støttede sparebanker.

I bilag 2 er det gitt en oversikt over innskuddsbevegelsen i de støttede sparebanker i 1938. Det vil sees at innskuddene fra almenheten i løpet av året viser stigning i 31 sparebanker, mens det i 26 sparebanker er nedgang (stillstand) i innskuddsmassen. For de 31 sparebanker med stigende innskudd er stigningen gjennomsnittlig 8,9 pct. Sett

under ett viser de 57 støttede sparebanker en nedgang i innskuddene fra almenheten på 4,07 pct. (Avsetning av midlertidig garantifond i 7 sparebanker er da inkludert.) Den gjennomsnittlige stigning i innskuddene i landets sparebanker i 1938 var etter Bank- og Sparebankinspeksjonens statistikk 4,3 pct.

V. Garantikassens kapital (grunnfond) m. v.

Efter forslag fra Garantikassens styre blev sparebankenes bidrag for 1938 til Garantikassens grunnfond og lånefond ved kgl.

Beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938

resolusjon av 3 desember 1937 satt til 80 øre pr. 1 000 kroner i forvaltningskapital, dog således at det utlignede beløp avrundes til nærmeste kr. 5. Dette er samme sats som for foregående år. De utlignede bidrag, kr. 1 744 760, var innbetalt pr. 31 desember 1938.

Av sparebankenes bidrag for 1938 er kr. 750 000 overført til Garantikassens midlertidige lånefond, mens resten, kr. 994 760, er tillagt Garantikassens grunnfond.

Fordelingen av Garantikassens kapital fremgår av følgende tabell:

Pr. 31 desember	Verdipapirer (Stats- og statsgaranterte)		Kasse- beholdning og bank- innskudd	Sum
	Pålydende	Bokført		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1933	1 108 000	1 086 000,00	34 229,37	1 120 229,37
1934	2 258 000	2 201 121,88	156 111,72	2 357 233,60
1935	3 543 000	3 448 520,67	126 070,60	3 574 591,27
1936	4 102 000	3 999 309,49	340 774,48	4 790 083,97
1937	5 595 000	5 496 437,38	566 042,47	6 062 479,85
1938	6 625 000	6 539 832,52	770 794,94	7 310 627,46

VI. Garantikassens midlertidige Lånefond.

Det midlertidige lånefonds kapital skal efter loven om Garantikassens virksomhet bringes op i 4,5 mill. kroner, hvorav 3 mill. kroner skal betales av sparebankene og 1½ mill. kroner av staten. Såvel statens som sparebankenes bidrag er i sin helhet innbetalt.

Som nevnt i beretningen for 1937 er Garantikassens styre forberedt på i tilfelle å måtte ta op spørsmålet om å skaffe Lånefondet ytterligere midler hvis det skulde vise sig å bli behov for det. Det har dog ennå ikke vært nødvendig, idet Lånefondet pr.

31 desember 1938 hadde kr. 481 383,45 til disposisjon for utlån.

Ved utgangen av 1937 var det ydet rente- og avdragsfrie lån til 87 sparebanker med ialt kr. 3 719 000. I løpet av 1938 er det bevilget nye slike lån til 8 sparebanker med tilsammen kr. 450 000 således at det samlede antall bevilgede rente- og avdragsfrie lån pr. 31 desember 1938 er til 95 sparebanker med ialt kr. 4 169 000. (Herav er kr. 105 000 først utbetalt i 1939.)

Lånenes størrelse fremgår av følgende opstilling:

Under og til og med kr. 10 000	5 lån
Fra kr. 10 000 til og med kr. 25 000	22 »
» » 25 000 —»— »	50 000	44 »
» » 50 000 —»— »	75 000	16 »
» » 75 000 —»— »	100 000	8 »

Ved bevilgning av rente- og avdragsfrie lån tar styret hensyn til hvorvidt vedkommende sparebank tidligere har mottatt rente- og avdragsfrie lån av statsmidler. Av de 8 sparebanker som har fått rentefrie lån av Lånefondet i 1938 hadde 3 tidligere fått slike lån av statsmidler.

VII. Sluttbemerkninger.

I forrige beretning karakteriserte styret 1937 som et stort sett meget godt år for de sparebanker som arbeider med Garantikassens støtte. Utviklingen har i 1938 fortsatt i gunstig retning.

Oslo, den 4 mars 1939.

I styret for Garantikassen for Sparebanker

Ødegaard.

Bjarne Haugaard.

Gabriel Moseid.

Olav Oksvik.

S. Thorkildsen.

A. R. Pran.

Bilag 1.**Fylkesvis oversikt over stillede garantier pr. 31 desember 1938.**

Sparebank (antall)	Forvaltnings- kapital pr. 31 desember 1938	Garanti- beløp	Benyttet pr. 31 de- sember 1938 av bevilget beløp
	1000 kr.	1000 kr.	Kr.
Østfold fylke			
Borge	1 122	350	329 398,27
Vaaler	807	200	126 299,00
2 sparebanker	1 929	550	455 697,27
Hedmark fylke			
Aamot	1 343	300	0,00
Foldal	547	150	41 500,00
Nordre Odalen	1 032	400	0,00
Øvre Rendalen	318	100	2 500,00
4 sparebanker	3 240	950	44 000,00
Opland fylke			
Jevnaker	5 593	400	0,00
Land	3 507	600	99 129,86
Lillehammer	14 743	2 000	1 121 110,34
Østre Slidre	1 704	300	0,00
4 sparebanker	25 547	3 300	1 220 240,20
Buskerud fylke			
Eggedal	602	100	0,00
Eker	4 252	1 000	0,00
Flesberg	1 132	400	69 099,00
Hemsedal	1 899	400	100 000,00
Hole	4 552	600	0,00
Nes prestegjeld	3 805	600	0,00
Ringerike	14 127	6 000	55 084,00
Rollag og Veggli	868	150	29 822,00
Sigdal	2 103	350	0,00
Uvdal	776	200	68 141,00
10 sparebanker	34 116	9 800	322 146,00
Vestfold fylke			
Borre	2 288	150	103 540,00
Ramnes	1 134	200	159 458,49
Vaale	1 964	400	187 695,00
3 sparebanker	5 386	750	450 693,49
Telemark fylke			
Bø	1 545	500	290 203,00
Eidanger	1 749	400	0,00
Gjerpen	13 905	6 000	618 985,00
Hjartdal	1 247	250	0,00
Kviteseid	1 227	500	18 671,00
Laardal	317	50	14 339,00
Lunde	1 805	900	646 741,00
Mo	477	150	81 740,00
Tinn	3 474	750	0,00
Treungen	668	300	0,00
10 sparebanker	26 414	9 800	1 670 679,00

Beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938.

Sparebank (antall)	Forvaltnings- kapital pr. 31 desember 1938	Garanti- beløp	Benyttet pr. 31 de- sember 1938 av bevilget beløp
	1000 kr.	1000 kr.	Kr.
Aust-Agder fylke			
Grimstad	5 519	1 000	191 902,32
Søndeled	1 333	250	0,00
2 sparebanker	6 852	1 250	191 902,32
Vest-Agder fylke			
Aseral	525	200	160 069,19
Spangereid	382	100	98 175,50
Vennesla	976	250	31 380,32
Øvrebø og Hægeland	1 331	150	78 456,11
4 sparebanker	3 214	700	368 081,12
Møre og Romsdal fylke			
Åsskard	202	50	4 164,72
Hustad	307	100	46 000,00
Rindal	1 550	400	240 522,24
3 sparebanker	2 059	550	290 686,96
Sør-Trøndelag fylke			
Bjugn	1 261	300	45 533,52
Orkedal	4 033	1 000	500 000,00
2 sparebanker	5 294	1 300	545 533,52
Nord-Trøndelag fylke			
Levanger og Skogn	4 454	800	140 065,53
Namsos	4 936	800	451 021,09
Nærøy	533	100	50 000,00
Sparbu Arbeider	537	100	25 000,00
4 sparebanker	10 460	1 800	666 086,62
Nordland fylke			
Andenes	304	100	330,58
Brønnø	1 197	300	187 785,29
Hadsel	1 778	400	232 874,62
Stamnes	672	200	167 291,38
Tjøtta	172	50	50 000,00
5 sparebanker	4 123	1 050	638 281,87
Troms fylke			
Gisund	802	100	0,00
Målselv	411	60	0,00
Malangen	253	50	0,00
3 sparebanker	1 466	210	0,00
Finmark fylke			
Tana	51	25	12 700,00
1 sparebank	51	25	12 700,00

Sammendrag:

Fylke	Antall spare- banker	Forvaltnings- kapital pr. 31 desember 1938	Garanti- beløp	Benyttet pr. 31 desember 1938 av bevilget beløp
		1 000 kr.	1 000 kr.	Kr.
Østfold	2	1 929	550	455 697,27
Hedmark	4	3 240	950	44 000,00
Opland	4	25 547	3 300	1 220 240,20
Buskerud	10	34 116	9 800	322 146,00
Vestfold	3	5 386	750	450 693,49
Telemark	10	26 414	9 800	1 670 679,00
Aust-Agder	2	6 852	1 250	191 902,32
Vest-Agder	4	3 214	700	368 081,12
Møre og Romsdal	3	2 059	550	290 686,96
Sør-Trøndelag	2	5 294	1 300	545 533,52
Nord-Trøndelag	4	10 460	1 800	666 086,62
Nordland	5	4 123	1 050	638 281,87
Troms	3	1 466	210	0,00
Finmark	1	51	25	12 700,00
Sum	57	130 151	32 035	6 876 728,37

Bilag 2.

Oversikt for 1938 vedrørende de av Garantikassen støttede sparebanker.

Sparebank	Forvaltnings- kapital pr. 31 desember 1938	Bankens fond pr. 31 desember 1938		Innskudd fra almenheten		
		Midlertidig garantifond	Øvrige fond	pr. 31 des. 1937	pr. 31 des. 1938	Opgang Nedgang
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	Pct.
Aamot	1 343	290	—	1 029	993	Ned 3,5
Åseral	525	85	51	173	165	» 4,6
Åsskard	202	54	—	197	136	» 31,0 ¹⁾
Andenes	304	38	—	233	217	» 6,9
Bjugn	1 261	236	175	810	987	Op 21,9
Borge (Østfold)	1 122	155	105	445	451	» 1,3
Borre	2 288	—	191	1 726	1 842	» 6,7
Brønnø	1 197	261	50	683	686	» 0,4
Bø (Telemark)	1 545	255	—	683	816	» 19,5
Eggedal	602	109	62	361	540	» 49,6
Eidanger	1 749	516	25	1 145	1 187	» 3,7
Eker	4 252	881	277	2 454	2 837	» 15,6
Flesberg	1 132	307	15	715	709	Ned 0,8
Foldal	547	149	49	521	299	» 42,6 ¹⁾
Gisund	802	164	45	472	521	Op 10,4
Gjerpen	13 905	2 966	550	8 048	7 788	Ned 3,2
Grimstad	5 519	1 618	—	3 428	3 434	Op 0,2
Hadsel	1 778	542	—	982	983	» 0,1
Hemsedal	1 899	664	—	1 133	1 123	Ned 0,9
Hjartdal	1 247	382	3	795	820	Op 3,1
Hole	4 552	924	—	4 819	3 294	Ned 31,6 ¹⁾
Hustad	307	61	—	206	190	» 7,8
Jevnaker	5 593	—	432	4 825	5 155	Op 6,8
Kviteseid	1 227	285	28	797	875	» 9,8
Laardal	317	71	6	158	180	» 13,1
Land	3 507	583	40	2 409	2 624	» 8,9
Levanger og Skogn	4 454	1 195	—	4 059	2 954	Ned 27,2 ¹⁾
Lillehammer	14 743	4 331	—	8 248	7 848	» 4,8
Lunde	1 805	255	—	748	773	Op 3,3
Målselv	411	98	—	322	313	Ned 2,8
Malangen	253	77	—	162	166	Op 2,5
Mo (Telemark)	477	120	—	258	232	Ned 10,1
Namsos	4 936	866	—	4 440	3 267	» 26,4 ¹⁾
Nes Prestegjeld	3 805	863	—	2 803	2 926	Op 4,4
Nordre Odalen	1 032	—	318	605	693	» 14,5
Nærøy	533	126	27	305	305	—
Orkedal	4 033	759	—	3 883	2 446	Ned 37,0 ¹⁾
Ramnes	1 134	186	152	585	596	Op 1,9
Rindal	1 550	297	29	938	947	» 1,0
Ringerike	14 127	—	1 536	10 412	10 966	» 5,3
Rollag og Veggli	868	256	10	574	572	Ned 0,3
Sigdal	2 103	465	67	1 389	1 516	Op 9,1
Spangereid	382	57	24	202	201	Ned 0,5
Sparbu Arbeider	537	147	31	498	477	» 4,2
Stamnes	672	154	—	357	341	» 4,5
Sønedeled	1 333	319	110	1 212	883	» 27,1 ¹⁾
Tana	51	13	6	31	18	» 41,9 ²⁾

1) Avsetning av midlertidig garantifond inkludert.

2) Banken skal overtas av Vadsø Sparebank.

Beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938.

Sparebank	Forvaltnings- kapital pr. 31 desember 1938	Bankens fonds		Innskudd fra almenheten		
		Midlertidig garantifond	Øvrige fond	pr. 31 des. 1937	pr. 31 des. 1938	Opgang Nedgang
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	Pct.
Tinn	3 474	761	193	2 115	2 307	Op 9,1
Tjøtta	172	41	—	68	67	Ned 1,5
Treungen	668	132	61	399	469	Op 17,5
Uvdal	776	168	47	507	484	Ned 4,5
Vaale	1 964	—	315	1 446	1 448	Op 0,1
Vaaler (Østfold) . .	807	149	141	401	357	Ned 11,0
Vennesla	976	—	111	748	781	Op 4,4
Ø. Slidre	1 704	365	184	1 109	1 144	» 3,2
Øvrebø og Hægeland	1 331	—	179	1 025	1 061	» 3,5
Øvre Rendalen . . .	318	60	12	188	237	» 26,1
57 sparebanker . . .	130 151	23 856	5 657	89 284	85 647	

Anmerkning: Tallene refererer sig delvis til foreløbige opgaver pr. 31 desember 1938 fra sparebankene og kan derfor bli endret noe ved de endelige regnskaper.

Departementet har for sitt vedkommende intet vesentlig å bemerke til beretningen og vil anbefale at et avtrykk av nærværende foredrag tilstilles Stortinget.

Finansdepartementet

tilråder:

Avtrykk av tilråding fra Finans- og tolldepartementet 17 mars 1939 om beretning om virksomheten i Garantikassen for Sparebanker i 1938, blir sendt Stortinget.